

КОМПЛЕКСНАЯ РАБОТА ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ І ЛІТАРАТУРЫ ТРЭЦІ (АБЛАСНЫ) ЭТАП XXIX РЭСПУБЛІКАНСКАЙ АЛІМПІЯДЫ. 2012/13 НАВУЧАЛЬНЫ ГОД

ІХ КЛАС

Заданне 1. Перакладзіце на беларускую мову словазлучэнні з рускім словам *речь*.

Максімальная колькасць балаў – 5
(1 бал – за адзін з дакладна прыведзеных адпаведнікаў).

Словазлучэнні на рускай мове	Адпаведнікі словазлучэнняў на беларускай мове
1) культура речи	
2) органы речи	
3) речевые ошибки	
4) исследование процесса речи	
5) речь на собраниях	

Заданне 2. Падкрэсліце ў кожным радзе слова(ы) з арфаграфічнымі памылкамі.

Максімальная колькасць балаў – 6 (1 бал – за кожнае падкрэсленае слова з арфаграфічнай памылкай).

- 1) парцьеры, зменьшыць, Ільіч, лью, цмяны;
- 2) інжэнер, жамчужны, латэрэя, цырымонія, рамонт;
- 3) земляроб, паліглот, палітэхнічны, фатаплёнка, штодзённы.

Заданне 3. Пастаўце дзеясловы ў форме загаднага ладу адзіночнага і множнага ліку.

Максімальная колькасць балаў – 4
(0,5 бала – за кожную правільную форму).

Уз о р: спаць – спі, спіце.

Неазначальная форма дзеясловаў	Загадная форма дзеясловаў	
	Адзіночны лік	Множны лік
1) мазаць		
2) шыць		
3) спісаць		
4) зразаць		

Заданне 4. Запішыце лексічныя значэнні слоў, у якіх указаны назоўнікі маюць канчаткі *-а* і *-у*.

Максімальная колькасць балаў – 6 (1 бал – за кожнае правільна сфармуляванае лексічнае значэнне).

Уз о р: бялок – бялк-а (частка яйка), бялк-у (арганічнае рэчыва).

Назоўнік	Лексічнае значэнне для канчатка <i>-а</i>	Лексічнае значэнне для канчатка <i>-у</i>
1) дом (-а/-у)		
2) клён (-а/-у)		
3) пад'езд (-а/-у)		

Заданне 5. Для беларускага гутарковага маўлення характэрнай прыметай з'яўляецца замена гука [ф] іншымі гукамі ці спалучэннямі гукаў. Запішыце, як у адпаведнасці з гэтым могуць гучаць размоўныя варыянты мужчынскіх імёнаў *Баніфацый, Варфаламей, Іосіф, Мітрафан, Фёдар*.

Максімальная колькасць балаў – 5 (1 бал – за адзін з размоўных варыянтаў да кожнага мужчынскага імя).

Літаратурная форма мужчынскага імя	Размоўная форма мужчынскага імя
1) Бані[ф]ацый	
2) Вар[ф]аламей	
3) Іосі[ф]	
4) Мітра[ф]ан	
5) [Ф]ёдар	

Заданне 6. Падкрэсліце словы, правільна падзеленыя на марфемы.

Максімальная колькасць балаў – 5 (1 бал – за кожнае падкрэсленае слова, якое правільна падзелена на марфемы).

А-баранак, а-барон-ц-а, аба-нент, абан-емент, аба-знач-эн-н-е, абапал, аба-пір-а-ц-ца, аба-яльн-ы, а-бач-лів-ы, абавяз-ак.

Заданне 7. Запоўніце табліцу, аднавіўшы па значэнні прыказкі, крыніцай якіх стала Біблія.

1 бал – за прыведзены фразеалагічны адпаведнік біблейскага паходжання.

Значэнне прыказкі	Прыказка
1) 'Пра недапушчальнасць дармаедства, паразітавання'	
2) 'Чалавек павінен клапаціцца не толькі пра свае матэрыяльныя, але і пра духоўныя запатрабаванні'	
3) 'Кажуць як прабачэнне, калі звяртаюцца да каго-небудзь па дапамогу ці з просьбай'	
4) 'У іншых бачым нават дробныя недахопы, а ў сябе не заўважаем і вялікіх'	
5) 'Запрашэнне, пабуджэнне да лепшага ўразумення сказанага'	

Заданне 8. Адкажыце на пытанні віктарыны.

Максімальная колькасць балаў – 4
(1 бал за кожны правільны адказ).

1. Якая жанравая форма адпавядае зместу верша "Бывай..." А. Куляшова?

Адказ: _____.

2. Да якой Коласавай літаратурнай казкі эпіграфам узяты словы Я. Купалы: "Не шукай ты шчасця, долі / На чужым далёкім полі"?

Адказ: _____.

3. У прадмову да якой кнігі ўвайшлі вядомыя словы Ф. Скарыны: "Понеже от прирожения звери, ходящие в пустыни, знают ямы своя; птицы, летающие по воздуху, ведают гнезда своя... тако же и люди, игде зродилися и ускормлены суть по бозе, к тому месту великую ласку имають"?

Адказ: _____.

4. Да якой байкі К. Крапівы падыходзіць наступная прыказка: "Тонару стос, а розуму – з кармарыны нос"?

Адказ: _____.

Заданне 9. Каму з пералічаных герояў п'есы "Паўлінка" Янкі Купалы належаць наступныя словы? Суаднясіце прыведзеныя выказванні з адпаведнымі персанажамі. Адказ запішыце ў форме лічба-літарнага спалучэння (напрыклад, бе).

Максімальная колькасць балаў – 7 (1 бал – за кожную правільна ўстаноўленую адпаведнасць).

1) Бацькі спачатку пазлуюць, пазлуюць трохі і адпусцяцца, – ведама, бацькаўскае сэрца.	а) Агата
2) Выбачайце, выбачайце, каханенькія, родненькія, адно не скажыце, што ўсяго было ўдаволь, толькі прынукі не было.	б) Адольф
3) Собствэнно, ці свінні елі, ці шляхта папаса-валася – гэтак, вось-цо-да, стол выглядае, пане дабрудзею.	в) Сцяпан
4) Э-э! Я думала, хто там!.. Ажно нічога людскога. Толькі ездзіць ды нюхае, якая дзяўчына пасагу больш мае, а сам дык голы, як бізун.	г) Пранцысь
5) Але, але! Калісь былі ўсе мужыкі, ну дык цяпер кожны чалавек мужыцкага роду, хоць каторы і прыкідваецца панам ці графам. Ды і што гаварыць! Адам і Ева і то былі мужыкамі.	д) Паўлінка
6) Ціха, мае дзеткі, ціха. Не гаруй, не маркоцься, міленькая, вельмі. Неяк жа ды будзе. Бог найвышэйшы, тудэма-сюдэма, міласэрны, і аб тваёй тут цяжынкай долі не забудзецца.	е) Якім
7) Хэ-хэ-хэ! Я да ўсякай патраплю падлізацца.	ё) Альжбета

Адказ: _____.

Заданне 10. Вызначце вершаваны памер прыведзеных ніжэй радкоў. Назавіце аўтара і літаратурны твор, з якога ўзяты гэтыя радкі.

Максімальная колькасць балаў – 3
(1 бал за кожны правільны адказ).

Па-над белым пухам вішняў,
Быццам сіні аганёк,
Б'ецца, ўецца шпаркі, лёгкі
Сінякрылы матылёк.

Аўтар твора: _____.

Назва твора: _____.

Вершаваны памер твора: _____.

ТЭКСТ ДЛЯ ВОДГУКУ

Верны крэўнаму брацтву
Ёсць чаму, ёсць чаму
І ў народа майго павучыцца:
Як змагацца з чужынцам
Суровай парой.
Ёсць за што, ёсць за што
І народу майму ганарыцца:
Не хадзіў і не лез ён
На землі чужыя вайной.
І сябе не лічыў ён ніколі выключным.
"Болей дбай пра сябе!" –
Спачувалі народы яму.
І цаніў ён заўсёды
Братэрскую еднасць і лучнасць,
Добра ведаў народ мой:
Не выжыць ніяк аднаму.
Вырываўся ён з цемры,
Прыгнёту, галечы і гора.
Не адстаць ад суседзяў!

Спатыкаўся, наперад ішоў.
І дарма, што ў свой час
(Хоць хацеў) не прабіўся да мора –
Мора лёну ў яго,
І разлівы лугоў,
І бязмежжа лясоў.
Быў адданы спрадвеку
Славянскаму крэўнаму брацтву,
З ім дзяліўся усім,
Што ў стагоддзях займеў.
Яго роднаю мовай
Гаварыла Вялікае Княства,
А пасля без яе, незаменнай,
Марнеў і нямеў.
І маўчанню яго, і цярпліваасці
Можна здзівіцца.
Кажуць, доля такая:
Пазначана войнамі скрозь.
Ёсць чаму, ёсць чаму
І народу майму павучыцца,
Каб пакутліва крыўду на лёс свой
У вечнасць не нёс.

Юрась Свірка.

ДАВЕДКІ

Заданне 1.

Словазлучэнні на рускай мове	Адпаведнікі словазлучэнняў на беларускай мове
1) культура <i>речи</i>	1) культура <i>мовы / маўлення</i>
2) органы <i>речи</i>	2) органы <i>мовы / маўлення</i>
3) <i>речевы</i> е ашибкі	3) <i>моўныя / маўленчыя</i> памылкі
4) ісследование працэса <i>речи</i>	4) <i>даследаванне працэсу маўлення</i>
5) <i>речь</i> на саборы	5) <i>прамова</i> на сходзе

Заданне 2.

1) парцьеры, зменьшыць, Ільч, лью, цмяны;
2) інжэнер, жамчужны, латэрэя, цырымонія, рамонт;
3) земляроб, паліглот, палітэхнічны, фатаплёнка, штодзённы.

Заданне 3.

Неазначальная форма дзеясловаў	Загадная форма дзеясловаў	
	Адзіночны лік	Множны лік
1) мазаць	<i>маж</i>	<i>мажце</i>
2) шыць	<i>шыў</i>	<i>шыўце</i>
3) спісаць	<i>спішы</i>	<i>спішыце</i>
4) зразаць	<i>зразай</i>	<i>зразайце</i>

Заданне 4.

Назоўнік	Лексічнае значэнне для канчатка <i>-а</i>	Лексічнае значэнне для канчатка <i>-у</i>
1) дом (<i>-а/-у</i>)	<i>дома (будынак)</i>	<i>дому (родныя мясціны)</i>
2) клён (<i>-а/-у</i>)	<i>клёна (дрэва)</i>	<i>клёну (будаўнічы матэрыял)</i>
3) пад'езд (<i>-а/-у</i>)	<i>пад'езда (уваход у будынак)</i>	<i>пад'езду (працэс, дзеянне ад дзеяслова "пад'язджаць")</i>

Заданне 5.

Літаратурная форма мужчынскага імя	Размоўная форма мужчынскага імя
1) Бані[ф]ацый	<i>Баніхват, Ніхват</i> і інш.; лац. 'тварэц добра, дабрачынец'
2) Вар[ф]аламей	<i>Барталамей, Бахрамей, Баўтрук, Будрыс</i> і інш.; старажытнаюр. 'сын Таламея'
3) Іосі[ф]	<i>Осін, Восін, Ёсін, Язеп</i> і інш.; старажытнаюр. 'прымножаны'
4) Мітра[ф]ан	<i>Мітрапан, Мітрош, Матрыпан</i> ; грэч. 'той, які мае слаўную маці'
5) [Ф]ёдар	<i>Тодар, Хведар</i> і інш.; грэч. 'божы дар'

Заданне 6.

А-баранак (правільна *абаранак*), а-барон-ца-а, аба-нент (правільна *абан-ент*), абан-емент, аба-знач-эн-н-е (правільна *аба-знач-энн-е*), *абапал*, аба-пір-а-ц-ца (правільна *аб-а-пір-а-ц-ца*), аба-яльн-ы (правільна *абая-льн-ы*), *а-бач-лів-ы*, *аба-вяз-ак*.

Заданне 7.

Значэнне прыказкі	Прыказка
1) 'Пра недапушчальнасць дармаедства, паразітавання'	1) <i>Хто не працуе (не робіць), той не есць.</i>
2) 'Чалавек павінен клапаціцца не толькі пра свае матэрыяльныя, але і пра духоўныя запатрабаванні'	2) <i>Не хлебам адзіным жыве чалавек.</i>
3) 'Кажуць як прабачэнне, калі звяртаюцца да каго-небудзь па дапамогу ці з просьбай'	3) <i>Лепш даваць, чым прымаць.</i>
4) 'У іншых бачым нават дробныя недахопы, а ў сябе не заўважаем і вялікіх'	4) <i>У чужым воку саломку (саломінку) бачым, а ў сваім <i>бервяна не заўважаем.</i>
5) 'Запрашэнне, пабуджэнне да лепшага ўразумення сказанага'	5) <i>Хто мае вушы, пачуе.</i>

Заданне 8.

1. Элегія. 2. "Хмарка". 3. "Юдзіф". 4. "Танарысты Парсюк".

Заданне 9.

Правільны адказ: 1е, 2в, 3г, 4ё, 5д, 6а, 7б.

Заданне 10.

Аўтар твора: М. Багдановіч.

Назва твора: "Маёвая песня" ("Па-над белым пухам вішняў...").

Вершаваны памер твора: харэй.

Х КЛАС

Заданне 1. Перакладзіце на беларускую мову сказы з рускім словам *нет*.

Максімальная колькасць балаў – 5 (1 бал – за кожны дакладна прыведзены пераклад).

Сказы на рускай мове	Адпаведнікі сказаў на беларускай мове
1) <i>Нет сомнения в том, что...</i>	
2) <i>Нет чтобы помочь! Сел и сидит!</i>	
3) В библиотеке <i>нет</i> этой книги.	
4) <i>Нет, ты только посмотри!</i>	
5) Его всё <i>нет и нет.</i>	

Заданне 2. Падкрэсліце ў кожным радзе слова(ы) з арфаграфічнымі памылкамі.

Максімальная колькасць балаў – 6 (1 бал – за кожнае падкрэсленае слова з арфаграфічнай памылкай).

1) д'ябал, між'ярусны, Пракоф'еў, бар'ер, ін'екцыя;

2) энтузіазм, спецыяльны, меліярацыя, дылект, асацыяцыя;

3) радыёантэна, восьмігадовы, баепрыпасы, саракагоддзе, водасховішча.

Заданне 3. Пастаўце дзеясловы ў форме загаднага ладу адзіночнага і множнага ліку.

Максімальная колькасць балаў – 5 (0,5 бала – за кожную правільную форму).

Уз о р: спаць – спі, спіце.

Незначальная форма дзеясловаў	Загадная форма дзеясловаў	
	Адзіночны лік	Множны лік
1) дзякаваць		
2) ашчаслівіць		
3) ліць		
4) секчы		
5) накрыць		

Заданне 4. Перакладзіце фрагмент з пасляслоўя Францыска Скарыны да кнігі "Руф" на сучасную беларускую мову (неабавязкова перакладаць літаральна, дастаткова перадаць асноўную думку).

Максімальная колькасць балаў – 5.

Доконана ест книга Руф, выложена и вытиснена повелением и працею ученаго мужа Франциска Скорины из славнаго града Полоцка, в лекарстве и в науках доктора, у великом месте Празском тысеци пятистех и девятинадесяти Богу в Троици единому и матери его со всеми святыми ко чти и людем посполитым к науце.

Пераклад: _____.

Заданне 5. Падкрэсліце словы, у якіх адсутнічае прыстаўка.

Максімальная колькасць балаў – 5 (1 бал – за кожнае падкрэсленае слова, у якім адсутнічае прыстаўка).

Агарод, агурок, агучваць, адкладваць, адліга, адцяць, адчуваць, ажыць, ажына, азімыя.

Заданне 6. Растлумачце значэнне словазлучэнняў.

Максімальная колькасць балаў – 5 (1 бал – за кожнае дакладна растлумачанае значэнне словазлучэння).

Словазлучэнне	Значэнне
1) зорка першай велічыні	
2) пуцяводная зорка	
3) узыходзячая зорка	
4) хапаць зоркі з неба	
5) нарадзіцца пад шчаслівай зоркай	

Заданне 7. Запішыце названыя знакі прыпынку ў храналагічнай паслядоўнасці іх увядзення ў пісьмовую практыку ўсходніх славян: *двукроп'е* (:), *клічнік* (!), *працяжнік* (–), *пытальнік* (?), *шматкроп'е* (...).

Максімальная колькасць балаў – 5 (1 бал – за кожную дакладна вызначаную пазіцыю).

Час увядзення	Знак прыпынку
1) канец XV ст.	
2) канец XVI ст.	
3) канец XVII ст.	
4) сярэдзіна – канец XVIII ст.	
5) канец XVIII ст.	

Заданне 8. Адкажыце на пытанні віктарыны.

Максімальная колькасць балаў – 4
(1 бал – за кожны правільны адказ).

1. Каго з беларускіх пісьменнікаў называлі “наш Вальтэр Скот”?

Адказ: _____.

2. Запішыце прапушчанае імя героя верша М. Багдановіча.

_____, доктар лекарскіх навук,
У доўгай вопратцы на вежы сочыць зоры,
Яны спрыяюць! Час!..

Адказ: _____.

3. З кім развітваецца А. Куляшоў у вершы “Бывай...”?

Адказ: _____.

4. Які вобраз у трылогіі “На ростанях” Якуба Коласа становіцца сімвалам раз’яднанасці Лабановіча і Ядвісі, умацняе адчуванне адзіноты герояў?

Адказ: _____.

Заданне 9. Каму з пералічаных герояў п’есы “Раскіданае гняздо” Янкі Купалы належаць наступныя словы? Суаднясіце прыведзеныя выказванні з адпаведнымі персанажамі. Адказ запішыце ў форме лічба-літарнага спалучэння (напрыклад, бє).

Максімальная колькасць балаў – 7 (1 бал – за кожную правільна ўстаноўленую адпаведнасць).

1) Трэба праўды шукаць не тапаром, а розумам.	а) Зоська
2) Калі кідаў сягоння на бацькаў труп зямлю, то мне здавалася, што... засыпаю самога сябе, сваё шчасце, свае леты маладыя...	б) Сымон
3) Час, Сымоне, час!.. Агляніся, Сымоне!.. Успомні матку, сястру сваю ўспомні... і тую вярхоўку, на якой бацька твой павесіўся!	в) Лявон
4) Чалавек страляе, а чорт кулю носіць.	г) Марыля
5) Ці з багатым беднаму судзіцца? Пакуль з багатага пух, то з беднага дух.	д) Незнаёмы

6) Я пайду папрашу іх, можа...	е) Старац
7) А я ўсё-такі пайду адгэтуль на кожны выпадок. Каб іх паляруш!	ё) Данілка

Адказ: _____.

Заданне 10. Вызначце вершаваны памер прыведзеных ніжэй радкоў. Назавіце аўтара і літаратурны твор, з якога ўзяты гэтыя радкі.

Максімальная колькасць балаў – 3
(1 бал – за кожны правільны адказ).

Буду ў далёкім краю я нудзіцца,
У сэрцы любоў затаіўшы сваю;
Кожную ночку на зорку дзівіцца
Буду ў далёкім краю.

Аўтар твора: _____.

Назва твора: _____.

Вершаваны памер твора: _____.

ТЭКСТ ДЛЯ ВОДГУКУ**Дзівак чалавек**

Дзівак чалавек...

Глядзіць на расінку макавую,
а цэлае сонца
бачыць перад сабой.

Дзівак чалавек...

Бярэ звычайную ракавіну
і чуе ў ёй акіянскі прыбой.

Дзівак чалавек...

Бачыць сцяжынку гладкую,
а марыць аб трудных,
цяжкіх шляхах

з іх круцізнаю,

з іх небяспечнай загадкаю

і будзе ісці,

пакуль мае сілу ў нагах.

Дзівак чалавек...

Са стратаю неппраўнаю
не мірыцца ён ні за што ў душы.

З няпраўдаю не мірыцца,

і з крыўднаю праўдаю

не хоча мірыцца –

хоць кол ты на ім чашы.

Дзівак чалавек...

Яму шмат чаго адмовілі.

А ён не здаецца,

а ён не спіць па начах.

Ён верыць усё

ў свой перпетуум-мобіле,

у панацэю,

у цуладзейны рычаг.

Дзівак чалавек...

Яму – Хірасіму, Асвенцім,

яму, замест імя, –

асвенцімскае таўро.

А ён паўтарае,

што ёсць дабро на свеце,

што будзе дабро

і што пераможа дабро.

Дзівак чалавек...
 Не можа не спадзявацца,
 не можа не верыць,
 не можа ніяк!
 Дзівак чалавек...
 І гэта яго дзівачтва –
 ратунак яго,
 яго чалавечы знак.

Анатоль Вяцінскі.

ДАВЕДКІ

Заданне 1.

Сказы на рускай мове	Адпаведнікі сказаў на беларускай мове
1) Нет сомнения в том, что...	1) Няма сумнення ў тым, што...
2) Нет чтобы помочь! Сел и сидит!	2) Не каб дапамагчы! Сеў і сядзіць!
3) В библиотеке нет этой книги.	3) У бібліятэцы няма гэтай кнігі (адсутнічае гэтая кніга).
4) Нет, ты только посмотри!	4) Не , ты толькі глянь (паглядзі, зірні)!
5) Его всё нет и нет.	5) Яго ўсё няма і няма .

Заданне 2.

- 1) д’ябал, між’ярусны, Пракоф’еў, бар’ер, ін’екцыя;
- 2) энтузіазм, спецыяльны, меліярацыя, дыалект, асацыяцыя;
- 3) радыёантэна, восьмігадовы, баепрыпасы, саракагоддзе, водасховішча.

Заданне 3.

Неазначальная форма дзеясловаў	Загадная форма дзеясловаў	
	Адзіночны лік	Множны лік
1) дзякаваць	1) дзякуй	1) дзякуйце
2) ашчаслівіць	2) ашчасліў	2) ашчасліўце
3) ліць	3) лі	3) ліце
4) секчы	4) сячы	4) сячыце
5) накрыць	5) накрыў	5) накрыйце

Заданне 4.

Прыкладны варыянт перакладу: Скончана кніга Руф, выкладзена і выціснена па жаданні і працаю (намаганнімі) вучонага мужа Францыска Скарыны са слаўнага горада Полацка, у лекарстве і ў навуках доктара, у вялікім горадзе Празе ў 1519 годзе для шанавання Бога ў Тройцы адзінага і Маці Яго з усімі святымі і людзям простым (звычайным) для навукі (навучання).

Каментарый: За пераклад згодна з нормамі сучаснай беларускай літаратурнай мовы – мінімум 3 балы. Неабавязкова перакладаць літаральна, дастаткова перадаць асноўную думку. Добра, калі пры перакладзе захаваюцца рысы і пафас канфесійнага стылю.

Заданне 5.

Агарод, агурок, а-гучваць, ад-кладваць, адліга, ад-цяць, ад-чуваць, а-жыць, ажына, азімыя.

Заданне 6.

Словазлучэнне	Значэнне
1) зорка першай велічыні	‘вельмі славуты ў якой-н. сферы чалавек’
2) пуцяводная зорка	а) ‘тое, што накіроўвае, вызначае чыю-н. дзейнасць, жыццё’ б) ‘чалавек, які вызначае чыё-н. жыццё, дзейнасць’
3) узыходзячая зорка	‘чалавек, які пачынае набываць шырокую вядомасць, вялікую славу ў якой-н. галіне дзейнасці’
4) хапаць зоркі з неба	‘здзяйсняць што-н. выключнае, выдатнае’
5) нарадзіцца пад шчаслівай зоркай	‘быць шчаслівым, удачлівым, мець поспех у сваіх справах’

Заданне 7.

Пунктуацыйнае афармленне пісьмовых тэкстаў ажыццяўлялася ўжо ў глыбокай старажытнасці. Як адзначаў Я. Карскі, у старажытных пісьмовых помніках усходніх славян аж да XIV ст. ужывалася толькі кропка [.] і розныя яе спалучэнні. Гэты знак прыпынку ставілі не толькі паміж граматычна арганізаванымі часткамі тэксту, але і пасля кожнага слова і нават у сярэдзіне іншамоўных слоў, якія, відавочна, былі незразумелыя таму, хто пісаў. Розныя спалучэнні кропак ужываліся пераважна ў канцы абзацаў, у загалюках як своеасаблівы арнамент.

З XIV ст. у пісьмовую практыку пачынаюць паступова ўводзіцца іншыя знакі прыпынку. Ужо ў гэтым стагоддзі асобныя словы і словазлучэнні ў сярэдзіне сказа сталі аддзяляцца пры дапамозе коскі [,].

Названыя знакі прыпынку ўводзіліся ў пісьмовую практыку ўсходніх славян у наступнай храналагічнай паслядоўнасці:

Час увядзення	Знак прыпынку
1) канец XV ст.	дзукроп’е (:)
2) канец XVI ст.	пытальнік (?)
3) канец XVII ст.	клічнік (!)
4) сярэдзіна – канец XVIII ст.	працяжнік (–)
5) канец XVIII ст.	шматкроп’е (...)

Заданне 8.

- 1) Уладзімір Караткевіч.
- 2) Ф. Скарына.
- 3) З каханай дзяўчынай (з Алесяй).
- 4) Грушка.

Заданне 9.

Правільны адказ: 1в, 2б, 3д, 4е, 5г, 6а, 7ё.

Заданне 10.

Аўтар твора: М. Багдановіч.
 Назва твора: “Раманс” (“Зорка Венера”).
 Вершаваны памер твора: дактыль.

Падрыхтавалі
Вольга ПРАСКАЛОВІЧ,
Аляксандр РАДЗЕВІЧ,
Ірына САВІЦКАЯ.